

Antonija Čuljak

Prikaz Znanstveno-stručnog simpozija s međunarodnim sudjelovanjem:

Mostar, 14 – 15. lipnja 2012. godine

„Modeli rada s osobama s invaliditetom“

Caritas hercegovačkih biskupija, u povodu desete godišnjice djelovanja Rehabilitacijskog centra za osobe s posebnim potrebama „Sveta Obitelj“, organizirao je **Znanstveno-stručni simpozij o modelima rada s osobama s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem**. Simpozij je organiziran u suradnji s Ministarstvom zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ i Katehetsko teološkim institutom u Mostaru.

Simpozij se održao 14. i 15. listopada 2011. godine u Caritasovoj Kući susreta „Emaus“. Cilj ovog Simpozija bio je upoznavanje stručnih djelatnika i šire javnosti u Bosni i Hercegovini i široj regiji s različitim modelima rada s osobama s invaliditetom, kako modelima koji se primjenjuju unutar granica BiH i šire, tako i modelom koji je ovaj centar uspio izgraditi svojim plodonosnim djelovanjem. Prikazani modeli pospješuju kvalitetu življenja osoba s invaliditetom u obiteljima i ustanovama i u zajednici. Više grupa modela je prikazano u stručnim i znanstvenim radovima brojnih autora. Prezentirani su radovi 56 autora iz različitih zemalja (Austrije, Slovenije, Hrvatske, BiH, Srbije, Crne Gore i Makedonije).

Modele rada u obitelji je predstavilo 16 izlagača kroz sedam tema. Teme koje su prezentirane su: Socioekonomski indikatori kvalitete življenja obitelji (Fadil Imširović, Medina Vantić-Tanjić, Milena Nikolić); Male kreativne socijalizacijske skupine (MKSS) mladih s intelektualnim poteškoćama-model grupnog rada s mladima s intelektualnim poteškoćama (Josip Janković, Marko Buljevac, Tamara Zimšek Mihordin); Male kreativne socijalizacijske skupine (Josip Janković, Anita Begić, Maja Laklija); Grupa kao medij za rad s djecom s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama i njihovim roditeljima (Maja Laklija, Josip Janković, Mirko Čorlukić); Uloga obitelji u integraciji djece s teškoćama u razvoju (Zdravka Leutar); Re/habilitacija, integracija i poludnevna skrb djece s najtežim tjelesnim invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju (Anka Đikić, Dijana Aničić, Hajdi Katinac); Porodični pristup SOS porodičnog centra Mostar u radu s osobama s invaliditetom (Zumreta Humo, Edna Haznadarević, Edita Pajić). Glavna misao koja se proteže kroz sve prezentirane teme jest da obitelj ima najveću ulogu u životu osoba s invaliditetom i da joj je potrebno pružiti podršku kako bi se osnažili u svojoj ulozi i znala odgovoriti svim izazovima koje nose određena oboljenja njihovih članova. Roditeljima,

koji su nezaobilazan čimbenik u skrbi i odgoju djeteta s invaliditetom, je potrebno pružiti što veću profesionalnu, ali i duhovnu potporu kako bi što lakše savladali poteškoće s kojima se susreću.

Modele rada u ustanovama je predstavilo 14 izlagača kroz 7 tema. Prezentirane su teme: Model inkluzivne, interaktivne, egzemplarne početne nastave matematike u obrnutom dizajnu (Živorad Milenović, Dijana Mladenović); Zanimarivanje i zlostavljanje djece (Čedo Veljić, Biljana Raičević); Neki modeli inkluzivne nastave (Živorad Milenović); Etičko-estetska paradigma ili praktična aplikacija ideja deinstitucionalizacije i normalizacije u ustanovi VDS Kranj, Slovenija (Mirjana Česen); Dijagnostički i rehabilitacijski tretman dece s teškim smetnjama u intelektualnom razvoju u kontekstu procesa o deinstitucionalizaciji (Risto Petrov, Natasa Stanjokovska-Trajkovska, Biljana Markovska); Uloga pomoćnika u nastavi u uključivanje djeteta s Down sindromom u redovan odgojno-obrazovni proces - studija slučaja (Sonja Ivić, Dina Biserović, Helga Crljenko); Reedukcija psihomotorike kao metoda tretmana učenika sa smetnjama u razvoju (Vojislav Todorović, Miodrag Stošljević, Ivana Kovačević). Zaključak svih tema je da se ustanove koje se bave radom i zbrinjavanjem osoba s invaliditetom, uključujući i škole, trebaju umrežiti sa svim organizacijama koje se bave osobama s invaliditetom radi pružanja što boljih i kvalitetnijih usluga. Posebice je istaknuta važnost prevencije institucionalizacije tj. potreba deinstitucionalizacije, jer se smještanjem osobe u instituciju krše osnovna ljudska prava na slobodu.

Modeli rada u zajednici su prezentirani kroz 21 temu, a prezentiralo ih je 39 izlagača. Prezentirane teme su: Homo homini lupus (Slavica Pavlović, Vesna Sušac, Ines Novak, Svjetlana Slišković); Neki modeli rada s djecom sa posebnim potrebama (Bojana Globačnik); Četrdeset godina terapijskog modela „Otvoreni sistem stimulacije humanog razvoja“ (Miodrag Stošljević, Adamović M.); Položaj osoba s invaliditetom u Hercegovačko-neretvanskoj županiji; Obiteljski život i integracija u lokalnoj zajednici (Janja Milinković); Stavovi zaposlenika Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru prema osobama s tjelesnim invaliditetom (Ines Perić, Maja Nižić, Tanja Penava); Djeca s teškoćama u razvoju u medijima BiH, Hrvatske i Italije (Ivka Grbešić); Social Model of Disability in Context of Social Work Practice and Social Protection Aystem in the Republic of Macedonia (Natasha Pavikjevikj-Stojemenovska, Sunchica Dimitrijevska); The Role of Civil Society in the System for Social Protection of Disabled Persons in the Republic of Macedonia (Vladimir Ilievski); „Invaliditet“- koncept u razvoju (Vesna Mihanović, Aleksandra Krampač-Grljušić); Inkluzivni učitelji su inovativni profesionalci koji uče (Vesna Varunek); Divergentnost činilaca starenja kroz prizmu biogenetskog i socijalnog diverziteta (Dragan Ninković, Nebojša Nikolić); Uloge lokalnih zajednica u oblasti bezbjednosti saobraćaja - za osobe sa invaliditetom (Slavko Milić); Organizacija sustava rane intervencije za djecu s poremećajem iz autističnog spektra u Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji - primjeri dobre prakse provedenih programa 2008. / 2011.

- 2014. (Ivanka Pejić); Kreativno-edukativne radionice, izrada keramičkih figura kao model terapeutskeg rada sa osobama sa invaliditetom (Mersiha Kolčaković, Dževida Sulejmanović, Saida Mujezinović); Multidisciplinarni pristup u radu s osobama s psihičkim poteškoćama u centru za mentalno zdravlje (Nikolina Palameta, Lana Grbeša); Indirect Service Function for Managements of Working with People with Disabilities (Sunchica Dimitrijoska, Natasha Pavikjeviki-Stojmenovska; Razvijenost servisa podrške osobama sa invaliditetom u Republici Srbiji (Vladimir Ilić, Slađana Marković); Models of Working with People with Disabilities in the Community (Zhaklina Trajkovska-Anchevska, Daniela Tasevska); Arhitektonska barijere (Nada Šakotić, Čedo Veljić, Slavko Milić); Implementacija slušne i govorno-jezične rehabilitacije u SOS društvenom centru „Hermann Gmeiner“ (Dževida Sulejmanović, Mersiha Kolčaković); Prevencija institucionalizacije i stanovanje uz podršku za osobe s intelektualnim teškoćama (Franjo Brkan, Fata Ibralić, Erna Kotlo). Zaključak radova na temu modela rada u zajednici glasi da su osobe s invaliditetom diskriminirane u zajednici prilikom ostvarivanja svojih prava glede obrazovnih i stambenih potreba, a posebice kad je riječ o tržištu rada. Naime, gotovo sve zemlje imaju izvrsne zakone o pravima osoba s invaliditetom, ali provedba, odnosno primjena tih zakona u svakodnevnom životu i praksi nije, nažalost, usklađena sa slovom zakona.

Simpozij je bila izvrsna prilika svim sudionicima da usporede svoja iskustva u radu s osobama s invaliditetom s iskustvima stručnjaka iz drugih zemalja kako bi nove spoznaje implementirali u svojim sredinama te poboljšali njihov položaj u svim segmentima življenja. Simpozijem je i uspostavljena bolja regionalna umreženost svih organizacija i ustanova koje se bave problematikom osoba s invaliditetom. Time je učinjen još jedan korak prema smanjivanju marginalizacije i socijalnog isključivanja ove skupine ljudi na širem prostoru jugoistočne Europe. Samim time ovaj simpozij predstavlja znanstveno, stručno i iskustveno obogaćenje znanstvenika, stručnjaka i korisnika, osoba s invaliditetom.